

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Canllawiau ar y diwygiadau a wnaed i Reoliadau a Chyfarwyddiadau Cyffredinol Arwyddion Traffig 2016 (“TSRGD 2016”)

Awst 2023

Mae'r ddogfen hon ar gael yn Saesneg hefyd / This document is also available in English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg

OGL © Hawlfraint y Goron 2023 ISBN ddigidol: 978-1-83504-493-3

Cynnwys

1. Cefndir	3
2. Darpariaeth Trosiannol ac Arbedion	3
3. Arwyddion Terfynol	4
4. Arwyddion Ategu	4
4.1 Symud ymaith ag arwyddion ategu 20mya	5
4.2 Arwyddion ategu ar Eithriadau 30mya	5
5. Parthau 20mya	5
6. Marciau ffordd	6
7. Arwyddion newydd yn cael eu cyflwyno gan y TSRGD 2023	6
7.1 Arwyddion tawelu traffig	6
7.2 Arwyddion ger Ysgolion	7
7.3 Arwyddion camerâu cyflymder o'ch blaen	8
8. Arwyddion Traffig Dros Dro	9

1. Cefndir

Gwnaethpwyd [Gorchymyn Ffyrdd Cyfyngedig \(Terfyn Cyflymder 20 mya\) \(Cymru\) 2022](#) (“y Gorchymyn 20 mya”), sy’n lleihau’r terfyn cyflymder cyffredinol ar gyfer ffyrdd cyfyngedig yng Nghymru o 30 mya i 20 mya gan Weinidogion Cymru ar 13 Gorffennaf 2022. a bydd yn dod i rym ar 17 Medi 2023.

Bydd Gweinidogion Cymru yn gwneud offeryn statudol arall er mwyn diwygio [TSRGD 2016](#) mewn perthynas â Chymru. Mae’r TSRGD 2016 yn nodi sut y mae’n rhaid i arwyddion traffig ym Mhrydain edrych, beth maent yn ei olygu a sut y gellir eu gosod a’u goleuo. Mae’r gwelliannau hyn yn ganlyniadol i’r Gorchymyn 20 mya.

Yn yr un modd â TSRGD 2016, bydd yr Offeryn Statudol diwygio yn cael ei ffurfio o ddwy ran: Rheoliadau Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023 a Chyfarwyddiadau Cyffredinol Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) 2023, a enwir gyda’i gilydd fel yr Rheoliadau Arwyddion Traffig (Diwygio) (Cymru) a Chyfarwyddiadau Cyffredinol 2023 (“TSRGD 2023”).

Bydd Gweinidogion Cymru yn gwneud TSRGD 2023 mewn pryd iddo ddod i rym ar 17 Medi 2023, ar yr un pryd â’r Gorchymyn 20 mya.

Nod y canllawiau hyn yw egluro’r diwygiadau a wnaed gan TSRGD 2023 i TSRGD 2016 er mwyn i awdurdodau priffyrdd wneud y newidiadau gofynnol i arwyddion/marciau ffyrdd mewn pryd ar gyfer y terfynau amser perthnasol.

Nodwch, mae unrhyw gyfeiriad at Atodlen yn y canllaw hwn yn gyfeiriad at Atodlen i TSRGD 2016.

2. Darpariaeth Trosiannol ac Arbedion

Ar ôl i TSRGD 2023 ddod i rym, ni fydd angen nifer o arwyddion traffig sy’n cael eu defnyddio ar hyn o bryd mwyach ac felly ni ddylid eu defnyddio yng Nghymru. Fodd bynnag, bydd darpariaeth drosiannol ac arbedion o fewn y TSRGD 2023 yn golygu bod yr arwyddion traffig hynny a oedd:

- yn eu lle yn union cyn i TSRGD 2023 ddod i rym,
- yn cydymffurfio â TSRGD 2016 fel yr oedd mewn grym yn union cyn i TSRGD 2023 ddod i rym, ac
- yn cydymffurfio â TSRGD 2016 fel y’i diwygiwyd gan TSRGD 2023
- a fydd yn cael ei drin fel pe bai’n cydymffurfio (gyda TSRGD 2016 fel y’i diwygiwyd gan TSRGD 2023) yn amodol ar gyfnodau amser penodol a nodir yn y tabl isod

Mae’r ddarpariaeth drosiannol ac arbedion hon i bob pwrpas yn darparu cyfnod ‘gras’ ar gyfer rhai arwyddion/marciau gan ganiatáu amser ychwanegol i awdurdodau priffyrdd ar ôl i TSRGD 2023 ddod i rym i sicrhau bod yr arwyddion traffig cywir yn eu lle a bod arwyddion diangen yn cael eu symud.

Arwyddion a marciau traffig	Cyfnod Arbedion/Trosiannol
Arwyddion parth 20 mya (diagramau 674, 675A a 675B yn y tabl yn Rhan 2 o Atodlen 10)	12 mis
Arwyddion ategu terfyn cyflymder 20mya (diagram 670 yn y tabl yn Rhan 2 o Atodlen 10)	12 mis
Marciau cylchol terfyn cyflymder ffordd 20 mya (diagram 1065 yn y tabl yn Rhan 2 yn Atodlen 10)	5 blynedd
Arwyddion camera cyflymder 30 mya o'ch blaen (diagram 880 yn y tabl yn Rhan 2 o Atodlen 11)	Dim cyfnod arbedion/trosiannol. Rhaid tynnu'r arwyddion traffig hyn i lawr erbyn 17 Medi 2023.

3. Arwyddion Terfynol

Fel y nodwyd uchod, mae'r Gorchymyn 20mya yn lleihau'r terfyn cyflymder cyffredinol ar gyfer ffyrdd cyfyngedig o 30 mya i 20 mya yng Nghymru, a ddaw i rym ar 17 Medi 2023. O ganlyniad, bydd angen gosod arwyddion traffig sy'n cyfleu'r terfyn cyflymder 20 mya newydd yn lle'r holl arwyddion terfynfa 30 mya ac unrhyw cerbyffyrdd cylchol sydd ar waith ar hyn o bryd, neu eu tynnu os ydynt yn ffinio â darn presennol o ffordd gyda terfyn cyflymder o 20 mya.

4. Arwyddion Ategu

4.1 Symud ymaith ag arwyddion ategu 20mya

Ar hyn o bryd mae TSGRD 2016 yn gwahardd defnyddio arwyddion ailadroddus ar ffyrdd sy'n destun terfyn cyflymder uchaf o 30 mya (h.y., y terfyn cyflymder presennol ar gyfer ffyrdd cyfyngedig) ac sydd â system o oleuadau ffordd gerbydau. Bydd y TSGRD 2023 yn diwygio'r cyfarwyddyd cyffredinol hwn fel bod arwyddion ailadrodd yn cael eu gwahardd ar ffyrdd sy'n destun terfyn cyflymder uchaf o 20 mya (h.y., y terfyn cyflymder newydd ar gyfer ffyrdd cyfyngedig a gyflwynwyd gan y Gorchymyn 20 mya) a bod ganddynt system o goleuadau ffordd gerbydau.

Mewn rhai achosion eithriadol, gellir gwneud gorchymyn (neu efallai ei fod eisoes mewn grym) i osod terfyn cyflymder gwahanol ar yr hyn a fyddai fel arall yn ffordd gyfyngedig, gan ddileu statws y ffordd gyfyngedig. Y sefyllfa ddiodyn yw bod presenoldeb goleuadau ffordd gerbydau yn golygu bod gan ffordd derfyn cyflymder o 20 mya yn awtomatig, gyda'r lampau'n cymryd lle arwyddion ategu. Mae'n bwysig felly, pan fydd gan ffyrdd wedi'u goleuo a fyddai fel arall yn ffyrdd cyfyngedig derfyn cyflymder heblaw 20 mya, bod arwyddion ailadrodd yn cael eu darparu ar adegau digonol ar hyd y ffordd fel yr argymhellir yn nhabl 8-3 Pennod 3 o'r Llawlyfr Arwyddion Traffig. "TSM".

O ganlyniad i hyn, bydd angen cael gwared ar yr arwyddion ailadrodd 20mya presennol mewn ardaloedd â goleuadau stryd. Mae hyn yn cynnwys yr arwyddion unionsyth 20 mya (erbyn 17 Medi 2024) a marciau ffordd cylchol o 20 mya (erbyn 17 Medi 2028). Gellir ond cadw'r arwyddion/marciau ailadrodd hyn neu eu gosod ar:

- ffyrdd 20mya sydd heb eu goleuo; neu
- y ffyrdd sy'n ddarostyngedig i orchymyn sy'n creu eithriad i'r terfyn cyflymder diodyn o 20 mya (cyfeirir atynt yn aml fel gorchmynion eithrio 30 mya).

4.2 Arwyddion ategu ar Eithriadau 30mya

O ganlyniad i'r gostyngiad yn y terfyn cyflymder cyffredinol ar gyfer ffyrdd cyfyngedig a'r gwaharddiad ar arwyddion ategu sy'n berthnasol i ffyrdd 20 mya yn unig unwaith y daw'r Gorchymyn 20 mya i rym, bydd arwyddion ailadrodd 30 mya yn cael eu caniatáu ar ffyrdd wedi'u goleuo a heb eu goleuo yn amodol ar terfyn cyflymder o 30 mya.

Fel y nodir ym mharagraff 8.3.1 o bennod 3 yn y TSM:

'Er nad oes unrhyw ofyniad penodol i ddarparu arwyddion ailadroddus, mater i'r awdurdod traffig yw penderfynu faint sydd eu hangen a ble i'w gosod. Fodd bynnag, er mwyn sicrhau bod gyrwyr yn gwbl ymwybodol o'r terfyn cyflymder sydd mewn grym, argymhellir bod arwyddion ailadrodd yn cael eu darparu ar yr adegau a ddangosir yn Nhabl 8-4 (gweler 8.3.4)'

5. Parthau 20mya

Ni fydd angen arwyddion traffig sy'n rhybuddio am y fynedfa a'r allanfa i barth 20 mya (h.y. yr arwyddion traffig a ddangosir yn niagramau 674, 674A a 675B o'r tabl yn Rhan 2 i Atodlen 10) yng Nghymru mwyach unwaith y bydd y terfyn cyflymder cyffredinol ar gyfer ffyrdd cyfyngedig yn cael ei leihau i 20 mya o ystyried na fydd pwrpas parth 20 mya. Mae'r arwyddion hyn i'w dirymu gan TSRGD 2023 a rhaid eu tynnu cyn i'r cyfnod arbedion o 12 mis sy'n berthnasol iddynt ddod i ben (h.y. erbyn 17 Medi 2024).

Mae llawer o'r parthau 20 mya sydd ar waith ar hyn o bryd yn defnyddio nodweddion gostegu traffig ffisegol, megis twmpathau ffordd. Os bydd awdurdodau traffig yn ystyried bod angen hynny, gellir tynnu sylw gyrwyr sy'n dod at y twmpathau ffordd drwy godi'r arwydd traffig twmpathau ffordd (gweler diagram 557.1, Rhan 2, Atodlen

2) ac ychwanegu'r testun a ddangosir yn Rhan 5 ar y twmpathau newydd cysylltiedig. plât (gweler colofn 4 yn y rhes sy'n ymwneud â diagram 557.1).

6. Marciau ffordd

Mae'n rhaid cael gwared ar unrhyw farciau ffordd 30 mya presennol (h.y., y marciau ffordd yn niagram 1065 wrth ddangos y rhifolion "30") sydd ar hyn o bryd ar ffordd gyfyngedig y bydd ei therfyn cyflymder yn cael ei ostwng ar ôl i'r Gorchymyn 20 mya ddod i rym gael ei ddileu cyn 17. Medi 2023. Os na chaiff y marciau ffordd hyn eu dileu, nid yn unig y byddant yn achosi dryswch gyda gyrwyr ond bydd hefyd yn effeithio ar allu awdurdod priffyrdd i orfodi'r terfyn cyflymder 20 mya newydd.

Lle bynnag y bo modd, dylid gwneud y gwaith hwn fel rhan o raglen cynnal a chadw ffyrdd arferol awdurdod traffig yn ystod y misoedd hyd at 17 Medi 2023. Gan fod marciau ffordd yn atodol i arwyddion terfyn cyflymder unionsyth, nid yw hi'n holl bwysig fod unrhyw farciau ffyrdd cylchol¹ newydd mewn lle erbyn 17 Medi 2023.

Bydd marciau ffordd cylchol 20 mya presennol (h.y., y marciau ffordd yn niagram 1065 wrth ddangos y rhifolion "20") yn cael eu trin i'r cyfnod arbed/trosiannol 5 mlynedd a drafodwyd uchod.

7. Arwyddion newydd yn cael eu cyflwyno gan y TSRGD 2023

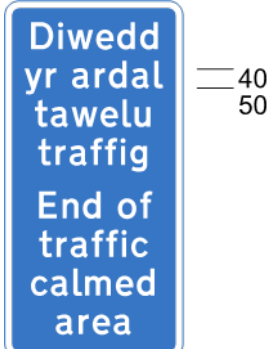
7.1 Arwyddion tawelu traffig

Bwriedir i hyn gwmpasu sefyllfaoedd lle mae parth yn cwmpasu ardal ehangach, er mwyn osgoi'r angen i arwyddo pob ffordd ymyl yn unigol. Yn ogystal, gellir ychwanegu plât cysylltiedig atodol at yr arwydd yn niagram 557.1 sy'n dangos slogan diogelwch ffyrdd neu luniad i roi gwybod am ba mor agos yw'r ysgol (gweler 'Arwyddion ger ysgolion' isod).

	<p>Atodlen 2, Rhan 2 (Arwyddion rhybudd a plât cysylltiedig), eitem 43</p> <p>Diagram 557.1 – Twmpath ffordd neu gyfres o dwmpathau ffordd o'ch blaen</p> <p>Bydd modd ychwanegu "ardal wedi'i thawelu gan draffig" drwy allwedd plât cysylltiedig cyntaf newydd (gweler colofn 4 y tabl yn Rhan 2)</p>
---	--

¹ Er mwyn osgoi unrhyw amheuaeth, ar ôl y dyddiad dod i rym (h.y. 17 Medi 2023), dim ond ar bwynt cychwyn terfyn cyflymder 20 mya y byddai'r rhain yn cael eu defnyddio ac nid fel arwyddion ategu.

Bydd arwydd newydd i roi gwybod am ddiwedd ardal arafu traffig hefyd yn cael ei gyflwyno a dylid ei osod lle byddai arwydd sy'n cyfleu'r allanfa o barth 20 mya (h.y. yr arwyddion yn niagram 674A a 674B) wedi'i leoli o'r blaen, pe bai'r awdurdod priffyrdd yn ystyried ei fod yn angenrheidiol.

	<p>Atodlen 11, Rhan 2 (Arwyddion unionsyth), eitem 32</p> <p>Diagram 883.1 - Diwedd y man tawelu traffig</p> <p>Arwydd newydd wedi'i gyflwyno i roi gwybod am ddiwedd ardal arafu traffig</p>
---	--

Nid yw naill ai TSRGD 2016 na [Rheoliadau Priffyrdd \(Twmpathau Ffyrdd\) 1999](#) yn gwneud yr arwydd twmpathau traffig yn niagram 557.1 yn orfodol, fodd bynnag dylai awdurdodau traffig ystyried os ydynt yn angenrheidiol ai peidio.

Mae Rheoliad 6 (Gosod Arwyddion Traffig) o Reoliadau Priffyrdd (Twmpathau Ffyrdd) 1999 yn nodi:

'...pan fo twmpath ffordd yn cael ei adeiladu mewn priffordd bydd yr awdurdod priffyrdd ar gyfer y briffordd honno yn peri bod arwyddion traffig priodol yn cael eu gosod ac wedi hynny yn achosi i'r arwyddion traffig priodol gael eu cynnal a'u cadw fel a ragnodwyd yn y Rheoliadau Arwyddion Traffig yn y manau hynny ... ag y bydd yr awdurdod yn ystyried sy'n angenrheidiol ar gyfer y diben darparu rhybudd digonol o bresenoldeb twmpath ffordd neu gyfres o dwmpathau ffordd i bobl sy'n defnyddio'r briffordd.'

Mae hyn yn rhoi hyblygrwydd i awdurdodau priffyrdd wneud penderfyniadau am arwyddion twmpathau traffig yn seiliedig ar eu gwybodaeth leol fanwl am safleoedd unigol. Nid oes angen i unrhyw arwyddion rhybudd a osodir gael eu goleuo'n uniongyrchol.

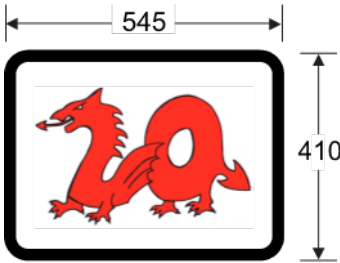
7.2 Arwyddion ger Ysgolion

Fel y disgrifir uchod, mae'r fynedfa i arwydd parth 20 mya (h.y., diagramau 674 yn y tabl yn Rhan 2 o Atodlen 10) i'w dirymu gan TSRGD 2023 a bydd angen ei ddileu yn amodol ar y darpariaethau arbed a throsiannol perthnasol. Gellir amrywio'r arwydd yn niagram 674 ar hyn o bryd i gynnwys slogan diogelwch ar y ffyrdd, sy'n aml yn dod ar ffurf llun plentyn i rybuddio gyrrwyr bod y parth 20 mya yn agos at ysgol.

Penderfynwyd er mwyn parhau i amlygu presenoldeb ysgolion a/neu eu hagosrwydd at ardal lle mae traffig yn cael ei arafu, y bydd plât cysylltiedig newydd yn cael ei gyflwyno. Mae llun gan blentyn wedi'i ddewis mewn cystadleuaeth a drefnwyd gyda chymorth y Gymdeithas Frenhinol er Atal Damweiniau (RoSPA) a bydd hwn ar gael i

awdurdodau priffyrdd ei ddefnyddio os dymunant, fodd bynnag gallai fod slogan/lluniad diogelwch ffyrdd amgen gael ei ddefnyddio hefyd.

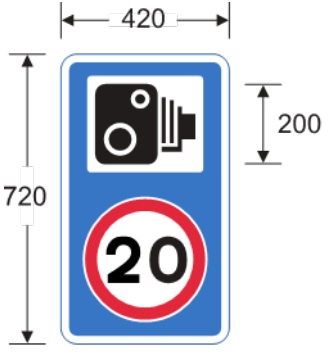
Bydd y plât cysylltiedig atodol newydd hwn yn cael ei ychwanegu at y tabl yn Rhan 3 (Platiau cysylltiedig atodol i'w gosod ar y cyd ag arwyddion yn Rhan 2) o Atodlen 2. Bydd modd ei ychwanegu at yr arwyddion yn niagram 545 (Plant yn mynd i neu o'r ysgol neu'r maes chwarae o'ch blaen) a 557.1 (Twmpath ffordd neu gyfres o dwmpathau ffordd o'ch blaen) yn y tabl yn Rhan 2 (Arwyddion rhybuddio a phlatiau cysylltiedig) Atodlen 2.

	<p>Atodlen 2, Rhan 3 (Platiau cysylltiedig atodol i'w gosod ar y cyd ag arwyddion yn Rhan 2), eitem 5</p> <p>Gellir ychwanegu'r plât cysylltiedig atodol hwn at yr arwydd twmpath ffordd yn niagram 557.1 ac arwydd yr ysgol yn niagram 545. Ni ellir ei ddefnyddio ar y cyd ag unrhyw arwyddion eraill nac fel arwydd ar ei ben ei hun.</p> <p>Gellir amrywio'r slogan/lluniad ar yr arwydd i slogan/lluniad diogelwch ffyrdd amgen</p>
---	---

7.3 Arwyddion camerâu cyflymder o'ch blaen

Ar hyn o bryd, mae diagram 880 o fewn y tabl yn Rhan 2 o Atodlen 11 yn cael ei ddefnyddio i rybuddio bod camera cyflymder o'ch blaen ar ffordd wedi'i goleuo ac atgoffa gyrwyr o'r terfyn cyflymder o 30 mya. Er mwyn adlewyrchu'r gostyngiad yn y terfyn cyflymder cyffredinol, bydd yr arwydd hwn yn cael ei ddiddymu a bydd arwydd newydd yn cael ei gyflwyno i rybuddio am gamera cyflymder ac atgoffa gyrwyr o derfyn cyflymder o 20 mya.

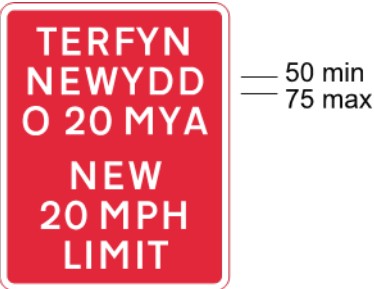
Rhaid tynnu'r arwydd sydd ar hyn o bryd yn niagram 880 sy'n dangos arwydd cylchol 30mya cyn 17 Medi 2023 o ystyried, o'i adael yn ei le, y bydd yn cyfleu'r terfyn cyflymder anghywir i yrwyr a fyddai'n effeithio ar allu awdurdod priffyrdd i orfodi'r terfyn cyflymder cywir.

	<p>Atodlen 11, Rhan 2 (Arwyddion cynghori), eitem 64A</p> <p>Bydd yr arwydd newydd hwn ar ddiagram 880.2 yn disodli'r arwydd presennol yn niagram 880</p>
---	--

8. Arwyddion Traffig Dros Dro

Bydd arwydd traffig dros dro newydd yn cael ei gyflwyno i'r tabl yn Rhan 12 o Atodlen 13. Ar hyn o bryd mae'r arwydd yn niagram 7032 yn rhybuddio am fan cychwyn terfyn cyflymder 30 mya sydd newydd ei osod ac sy'n cydgyffwrdd â therfyn cyflymder 30 mya presennol. Ni fydd angen yr arwydd hwn yng Nghymru mwyach, felly bydd yn cael ei ddirymu a'i ddisodli gan arwydd sy'n nodi'r man cychwyn neu'n rhybuddio am fan cychwyn terfyn cyflymder 20 mya sydd newydd ei osod.

Ni cheir gosod yr arwydd ond i ddangos terfyn cyflymder o 20 mya a osodwyd yn ddiweddar ar ffordd yn ystod y cyfnod yn diweddu deuddeg mis o'r dyddiad y daw'r terfyn cyflymder hwnnw i rym.

	<p>Atodlen 13, Rhan 12, eitem 38</p> <p>Diagram 7032.1</p> <p>Man cychwyn neu rybudd o fan cychwyn terfyn cyflymder 20 mya sydd newydd ei osod</p> <p>Gellir amrywio'r arwydd i gynnwys "O'CH BLAEN" neu "AHEAD" ar y diwedd</p> <p>Ni cheir gosod yr arwydd ond i ddangos terfyn cyflymder o 20 mya a osodwyd yn ddiweddar ar ffordd yn ystod y cyfnod yn diweddu deuddeg mis o'r dyddiad y daw'r terfyn cyflymder hwnnw i rym.</p>
---	--